

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра педагогіки початкової школи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки початкової освіти
Протокол №14 від “09” червня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва практики	Пропедевтична практика
Освітня програма	013 «Початкова освіта»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	013 «Початкова освіта»
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1 курс (II семестр)
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	

2. Опис дисципліни

Мета пропедевтичної практики: ознайомити першокурсників із особливостями майбутньої професійної діяльності, організацією освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, зокрема, початкової ланки освіти; узагальнити, систематизувати і поглибити теоретичні знання з педагогічних дисциплін та поєднати їх з практичною діяльністю; сформувати практичні уміння і навички щодо виконання функцій учителя нової української школи; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу здобувачів вищої освіти.

Компетентності:

ЗК-3. Здатність до поглиблення, систематизації і застосування теоретичних знань, розвиток умінь і вироблення навичок.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання:

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.

ПР-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій

та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

3. Структура пропедевтичної практики

Назви змістових модулів і видів роботи	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		пр. роб.	інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1				
Організаційна діяльність студентів-практикантів				
Участь першокурсників у настановчій конференції на педагогічному факультеті.	1	1	-	-
Знайомство з адміністрацією бази практики, особливостями організації навчально-виховної роботи у закладі загальної середньої освіти.	1	1	-	-
Ознайомлення з видами інструктажів з техніки безпеки та санітарно-гігієнічними вимогами до організації роботи. Закріплення студентів-практикантів за класом та керівником від бази практики.	2	1	1	-

Ознайомлення з класом, вивчення умов навчання та діяльності учнів початкових класів, ознайомлення з розкладом уроків.	2	1	1	-
Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя, порядку і форми складання поурочних планів, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.	2	1	1	
Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.	5	3	1	1
Підготовка фотоматеріалів, що демонструють проведення студентом-практикантом різних видів педагогічної діяльності під час проходження пропедевтичної практики в школі.	5	2	1	2
Участь у роботі методичного об'єднання вчителів, в засіданні педагогічної ради загальноосвітнього навчального закладу.	3	-	1	2
Підготовка звітних матеріалів з педагогічної практики.	5	2	2	1
Участь у підсумковій конференції в педагогічному інституті, захист матеріалів пропедевтичної практики.	4	2	2	-
Разом за змістовим модулем 1	30	14	10	6

Змістовий модуль 2 Навчальна діяльність студентів-практикантів				
Вивчення наукової і методичної літератури з метою поглиблення й закріплення теоретичних знань першокурсників, які набуті у процесі навчання у закладі вищої освіти та отримані в процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка».	3	1	1	1
Спостереження та аналіз навчально-виховного процесу з точки зору зв'язку теорії і практики навчання різних навчальних предметів.	7	4	2	1
Ознайомлення з навчальними планами та програмами навчальних предметів, змістом і прийомами використання чинних підручників.	3	1	1	1
Відвідування уроків вчителів з метою вивчення їх педагогічної майстерності, технологій підготовки і проведення уроків в початковій школі, поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.	5	3	1	1
Спостереження за проведенням вчителями гурткових занять, секцій та позакласних заходів.	4	2	1	1

Спостереження за роботою учнів на уроках, визначення їхніх індивідуальних здібностей, рівня успішності, виявлення інтересів та уподобань.	3	1	1	1
Складання психолого-педагогічної характеристики учня.	1	1	-	-
Вивчення передового досвіду вчителів початкових класів	4	2	1	1
Разом за змістовим модулем 2	30	15	8	7
Змістовий модуль 3 Навчально-виховна робота студентів-практикантів				
Ознайомлення з критеріями оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів початкової освіти. Застосування на практиці 12-бальної системи оцінювання.	3	2	1	-
Спостереження за проведенням різних видів контролю. Ознайомлення з критеріями оцінювання самостійних та контрольних робіт учнів.	7	4	2	1
Вивчення принципів підбору вправ та завдань для домашнього виконання. Надання допомоги вчителю у перевірці класних і домашніх завдань.	5	3	2	-

Розробка та написання сценарію позакласного виховного заходу, підготовка наочно-дидактичного матеріалу та інформаційних технологій для його проведення.	5	3	1	1
Надання вчителю допомоги з оформлення стендів, виготовлення таблиць та ілюстративного матеріалу.	2	2	-	-
Участь у методичних заходах та у роботі методичного кабінету, вивчення передового педагогічного досвіду.	3	2	1	-
Підготовка та проведення тематичних виставок учнівських робіт.	5	3	2	-
Разом за змістовим модулем 3	30	19	9	2
Усього годин	90	48	27	15

Індивідуальні творчі завдання (самостійна робота)

У перший день практики слід звернути увагу на зустріч учителя з дітьми та їхніми батьками; звернути увагу на зовнішній вигляд учителя, його мовлення, професійну етику; відзначити створення вчителем умов для розвитку критичного мислення здобувачів початкової освіти, соціальних та академічних навичок, навичок спілкування, рівень їхньої зацікавленості у навчанні і активній діяльності. Адже, як зазначається у Концепції НУШ «Діти сьогодні хочуть сучасних, діти сьогодні хочуть креативних, діти сьогодні хочуть учителів, які насамперед розуміють їх. І вже у процесі спостереження можна визначити *компетентності сучасного вчителя Нової української школи* і виконати одне із творчих завдань пропедевтичної практики: «Скласти портфоліо творчого вчителя НУШ».

Другий день розпочинається із зустрічі вчителя з дітьми, проведенням ним ранкових зустрічей. У процесі роботи слід звернути увагу на виконання учнями технічних та гігієнічних правил письма, виділити структурні елементи уроків, прийоми досягнення основної мети та завдань, зробити власні обґрунтовані висновки; визначити форми особистісно-орієнтованого спілкування учителя з учнями.

На третій день доцільно звернути увагу на навчально-виховну цінність дидактичного матеріалу, чи відповідає він програмовим вимогам, чи доцільно

його використовувати під час вивчення тієї чи іншої теми. Зробити висновки щодо ефективності закріплення пізнавальних знань та умінь учнів на уроках і досягнення ними очікуваних результатів. Сформулювати основні вимоги до сучасного уроку. *Завдання:* виготовити дидактичний матеріал для уроку (за бажанням: математика, письмо).

На четвертий день пропонуємо звернути увагу на сформованість уміння вчителя розв'язувати організаційні завдання до початку занять. Детально проаналізуйте один урок із врахуванням навчально-пізнавальної діяльності учнів, розвитку їхньої активності та самостійності, доцільності наочного, роздаткового матеріалу та ігрових елементів; визначте відповідність інноваційних методів, форм і прийомів роботи вчителя на уроці його навчально-виховним цілям. У цьому аспекті актуальними є міркування американського філософа, психолога і реформатора освіти Джона Дьюї «Якщо ми будемо навчати наших дітей так, як навчали учора – ми вкрадемо у них майбутнє...». Зауважте, чи навчає вчитель учнів самостійності, використовуючи при цьому організаційні системи Щоденні 5 і Щоденні 3? Це системи, які використовуються у НУШ з метою навчання дітей бути самостійними під час читання, письма й математики, щоб учитель мав можливість працювати з учнями індивідуально та в малих групах.

На п'ятий день спостереження продовжується. Зверніть увагу на організаційні моменти робочого дня учнів. Чим вони відрізняються від попередніх днів? Чи орієнтують здобувачів початкової освіти на пізнання нового, на виконання ними логічних операцій, чи формуються у них *ключові компетентності*, визначені Державним стандартом початкової освіти.

Другий тиждень практики аналогічний до плану першого тижня.

4. Система оцінювання курсу

Поточний контроль здійснюється протягом проходження студентами-практикантами пропедевтичної практики:

- облік відвідування студентами бази практики;
- систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики;
- перевірка документації пропедевтичної практики на проміжному етапі її проведення.

Поточний контроль здійснюється факультетський керівником-методистом протягом проходження студентами практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження першокурсниками пропедевтичної практики:

- перевірка документації практики на заключному етапі;
- проведення заліку та підсумкової конференції на педагогічному факультеті;

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуально-творчих завдань. Документація з практики, визначена програмою практики, здається студентами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики. Залік є підсумковою формою перевірки результатів виконання студентами завдань практики.

Звіт з практики захищається студентом-практикантом при комісії,

призначеній завідувачем кафедри, до складу якої входять факультетський керівник-методист практики.

Термін засідання комісії із захисту практики встановлюється факультетським керівником-методистом практики і узгоджується з завідуючими кафедрами, завідувачем відділу виробничої (навчальної) практики, проректором.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний план студента (залікову книжку).

Студенти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок. Студент, який отримав незадовільну оцінку з практики, за рішенням деканату факультету може бути поданий на відрахування з університету. Підсумки пропедевтичної практики обговорюються на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти. Матеріали звітів з практики зберігаються на кафедрі впродовж року. Результати педагогічної практики для всіх освітніх рівнів («бакалавр», «магістр») оцінюються за 100 бальною шкалою.

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів
1.	Звіт студента.	5
2.	Щоденник практики	20
3.	Психолого-педагогічна характеристика учня	5
4.	Індивідуальні творчі завдання	50
5.	Оцінка захисту практики	20
	Усього	100

6. Ресурсне забезпечення

1. Державний стандарт початкової освіти (2018): URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.
2. Закон України «Про вищу освіту» (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
5. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
6. Концепція початкової освіти / О.Я.Савченко, Н.М.Бібік, В.О.Мартиненко та ін. *Початкова школа*. 2016. № 6. С. 1 – 4.
7. Концепція розвитку інклюзивної освіти (від 01.10.2010 р.) // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН

- №912 від 01.10.2010 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/91893.
8. Національна доктрина розвитку освіти України. URL: <file:///C:/Users/Юрій/Downloads/natsionalna%20doktryna.pdf>.
 9. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: <http://ukraine.uapravo.net/data/base28/ukr28703.htm>.
 10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (схвалена Указом Президента України від 25.06.2013 року №344/2013).
 11. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>.
 12. Нова українська школа: поради для вчителя (навчально-методичний посібник). Чернівці, 2018. 126 с.
 13. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
 14. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.
 15. Цюняк О. П., Довбенко С. Ю. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.

Інтернет ресурси

1. Онлайн-курс «Недискримінаційний підхід у навчанні». URL: <https://shr.name/CgVAm>.
2. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». Студія онлайн-освіти EdEra. URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about.
3. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти URL: <https://shr.name/cTv6O>.
4. Онлайн-курс для вчителів початкової школи: онлайн-курс EdEra-SmartOsvita URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>.
5. Освітній портал "Освіта.UA". URL: <http://osvita.ua>
Освітня мережа України. – www.ednu.kiev.ua.
6. Виховна робота в школі. URL: http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm.
7. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. URL: <http://osvita.ua/school>.
8. Безпека дітей в Інтернеті. URL: <http://onlandia.org.ua>.
9. Освітній онлайн-журнал. URL: <http://educlub.com.ua>.
10. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com>.
11. Інформаційний портал "Знання". URL: <http://znannya.info>.
12. Методичний портал. URL: <http://pedsovet.su>.

7. Контактна інформація

Кафедра	<i>педагогіки початкової освіти.</i> вул.Бандери,1, каб.308 м. Івано-Франківськ. Сайт: https://kppo.pnu.edu.ua/ Email: kppo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Довбенко Світлана Юріївна , кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки початкової освіти
Контактна інформація викладача	sjdovbenko@ukr.net

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ .
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу у ЗВО. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Результати виконання завдань самостійної роботи перевіряються. За завдання, яке виконане пізніше встановленого терміну знімаються бали (2 бали).
Невідповідна поведінка під час заняття	-
Додаткові бали	Додаткові бали додаються студентам, котрі мають сертифікати онлайн-курсів на освітній платформі EdEra, Prometheus, Coursera.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи EdEra, Prometheus, Coursera.

Викладач

Довбенко Світлана Юріївна